

Cel główny programu:

BUDOWA SKUTECZNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN I DZIECI NA TERENIE GMINY LUBOMIA

Wstęp

1. Podstawą do rozwiązania większości problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról przez jej członków.

2. Działalność dorosłych wobec dzieci powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz zapewnieniu bezpieczeństwa w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

3. Każda pomoc skierowana na rodzinę powinna opierać się na umacnianiu rodziny, przywracaniu rodzinie sił i kontroli nad własnym życiem, wzmacnianiu i wyzwalamu zasobów, energii i kompetencji tkwiących w rodzinie.

4. Główne założenia systemu wsparcia rodzin to:

1. Poprawa jakości życia poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
2. Przeciwdziałanie stanom prowadzącym do marginalizacji i wykluczenia społecznego rodzin.
3. Kompensowanie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych. społecznych i materialnych rodzin i dzieci.
4. Promowanie zdrowego stylu życia,
5. Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz prewencja, redukcja, likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży.
6. Rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwalamu potencjału intelektualnego, twórczego, organizacyjnego i społecznego młodego pokolenia.
7. Ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, deprywacją, wykojeniem oraz przestępczością.

5. Oczekiwane efekty

1. Poprawa społecznego funkcjonowania rodzin.
2. Zwiększenie aktywności własnej rodzin.
3. Pozostawanie dzieci w naturalnym środowisku rodzinnym.
4. Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnym wpływem środowiska rodzinnego.
5. Redukowanie zaburzeń w prawidłowym rozwoju dzieci i młodzieży.

6. Hamowanie rozwoju zjawisk patologicznych.
7. Poprawa sytuacji socjalno – bytowej rodzin.
8. Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysu.
9. Ograniczenie patologii w rodzinach.
10. Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
11. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy.
12. Wzrost świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i problemów z tym związanych.
13. Poprawa relacji między osobami niepełnosprawnymi i pełnosprawnymi.

Wyrazem dążenia do poprawy funkcjonowania rodziny jest **Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną**, który określa specyfikę zadań oraz sposób, w jaki mają zostać zrealizowane.

Diagnoza i realizacja zadań została określona w czterech celach strategicznych :

- I. wspieranie rodziny.
- II. poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
- III. promocja zdrowia oraz rozwój sportu i rekreacji.
- IV. poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

CEL STRATEGICZNY I.

Wspieranie rodziny

Cele operacyjne:

- 1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.**
- 2. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.**
- 3. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Analiza i monitoring systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
3. Włączenie rodzin wielodzietnych w ogólnopolski program „Karta dużej rodziny” oferujący zniżki na korzystanie z dóbr i usług oferowanych przez włączone do programu podmioty na terenie Polski
4. Wdrożenie na terenie gminy dla rodzin wielodzietnych samorządowej „Lubomskiej karty rodzina 3+” oferującej zniżki na korzystanie z dóbr i usług oferowanych przez gminę.
5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego.
6. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej

działających na rzecz rodziny.

7. Realizacja programów rządowych w zakresie przyznawania środków finansowych na opiekę i wychowanie dzieci ,jak: świadczeń wychowawczych, zasiłków rodzinnych.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
2. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny, świadczącego rodzinie pomoc poprzez organizację pracy z rodziną.
3. Pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego;
4. Pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
5. Budowanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, w tym udzielanie informacji o miejscach (instytucjach) odpowiedzialnych za przyjmowanie sygnałów o sytuacji kryzysowej rodzin.
6. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodzin.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej m.in. poprzez przyznawanie świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych.
2. Zapewnienie pomocy materialnej uczniom zamieszkałym na terenie gminy Lubomia w formie stypendiów i zasiłków szkolnych zgodnie z ustawą o systemie oświaty.
3. Obejmowanie opieką socjalną rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
4. Pomoc rodzinom żyjącym w trudnych warunkach mieszkaniowych w przyznaniu środków na bieżące remonty lub pomoc w zamianie lub przydziale mieszkania.
5. Wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz dofinansowanie i organizowanie wypoczynku zimowego i letniego.
6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole i przedszkolu.
7. Włączanie rodzin w pomoc rzeczowo- żywnościową z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.
8. Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym: placówki oświatowe i Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje: społeczne, pożytku publicznego

CEL STRATEGICZNY II.

Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.

Cele operacyjne:

- 1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.**
- 2. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.**
- 3. Wzmacnianie systemu gwarantującego prawidłowy przebieg procesu wychowania.**
- 4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, zasiłki, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczkach dydaktycznych).
4. Zaopatrywanie uczniów w bezpłatne podręczniki szkolne oraz objęcie najuboższych pomocą materialną dla uczniów.
5. Przyznawanie rządowych świadczeń pieniężnych z Programu „Dobry start”, dodatków rodzinnych na: rozpoczęcie roku szkolnego, dofinansowanie do kosztów dojazdu do szkoły - zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych.
6. Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspierania ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnodostępnych.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej, sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.

Zadania do celu operacyjnego 4:

1. Zapewnienie dostępu do opieki pedagoga oraz dostępu do wsparcia psychologa.

2. Zapewnienie wsparcia rodziny poprzez pomoc asystenta rodziny.
3. Inicjowanie programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom, nieprzystosowaniu, wykluczeniu.
4. Organizacja i rozwój świetlic szkolnych i środowiskowych.
5. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego: Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, przedszkola, świetlice środowiskowe, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki finansowe: budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy: Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego.

CEL STRATEGICZNY III.

Promocja zdrowia oraz rozwój sportu i rekreacji.

Cele operacyjne:

1. **Rozwijanie warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży.**
2. **Kompensacja deficytów zdrowotnych oraz wspieranie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).
5. Umożliwienie korzystania z basenów, siłowni z zastosowaniem zniżek dla rodzin wielodzietnych w ramach „Lubomskiej karty rodzina 3+”.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Prowadzenie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.

2. Inicjowanie edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach (higiena nauki i pracy, prawidłowe żywienie, wady postawy, uzależnienia).
3. Wdrażanie programów promujących zdrowa żywienie poprzez zapewnienie uczniom w szkole nieodpłatnych owoców, warzyw, mleka ,innych produktów zdrowotnych.
4. Wdrażanie w placówkach oświatowych jadłospisów żywieniowych zgodnych z normami zdrowego żywienia, a wykluczających produkty szkodliwe dla zdrowia.
5. Tworzenie warunków do praktykowania zachowań prozdrowotnych.
6. Zapewnienie dostatecznej opieki medycznej w szkołach.
7. Monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie Gminy Lubomia

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, Ośrodki Zdrowia, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym: szkoły, przedszkola i Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

CEL STRATEGICZNY IV.

Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny , dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. **Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności dzieci i młodzieży.**
2. **Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród rodziców, dzieci i młodzieży.**
3. **Ochrona dziecka przed wykorzystywaniem i molestowaniem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne.
2. Włączanie w realizację programów profilaktyczno- edukacyjnych policjantów z wydziału prewencji oraz ruchu drogowego.
3. Angażowanie rodzin z dziećmi do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Realizacja programów profilaktyczno- edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.
2. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Prokuraturą, Sądami. podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej.
3. Pomoc ofiarom przemocy domowej poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy.
4. Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
5. Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.
6. Prowadzenie /kierowanie rodziców do instytucji realizujących programu szkoleniowe z zakresu nauki dobrego wychowania tzw. szkoły dla rodziców.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Podejmowanie działań przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
5. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, służba zdrowia, policja, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym: szkoły, przedszkola, Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Uwagi końcowe

Zapisy zawarte w programie będą realizowane w ramach przyjętych zadań w zależności od posiadanych środków finansowych przez samorząd oraz pozyskanych środków zewnętrznych.

